

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z BIOLOGII
dla uczniów gimnazjów
11.02.2016 – zawody II stopnia (rejonowe)

Przed Tobą test, który składa się z zadań zamkniętych. Każde zawiera cztery odpowiedzi, ale tylko jedna jest poprawna. Znajdź ją i zaznacz krzyżykiem na teście. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem, a znak X postaw tam, gdzie powinien być.

Zanim zaczniesz pracę, przejrzyj test. Pracuj spokojnie i uważnie. Na rozwiązanie zadań masz **60 minut**.

Wzór nanoszenia poprawek

Przykładowe zadanie:

Nauka zajmująca się budową i funkcją tkanek to

a/ fizjologia.

histologia.

c/ anatomia.

cytologia.

Życzymy Ci powodzenia!

Zadanie 1.

Zdjęcia przedstawiają owoce wraz z nasionami znanych drzew liściastych rosnących w Polsce.

I

II

III

Wybierz odpowiedź, która prawidłowo przyporządkowuje ich rodzaj.

- A. I – orzech, II – torebka, III – łuszczyna,
- B. I – rozłupnia, II – orzech, III – strąk,
- C. I – niełupka, II – rozłupnia, III – łuszczyna
- D. I – orzech, II – torebka, III – strąk,

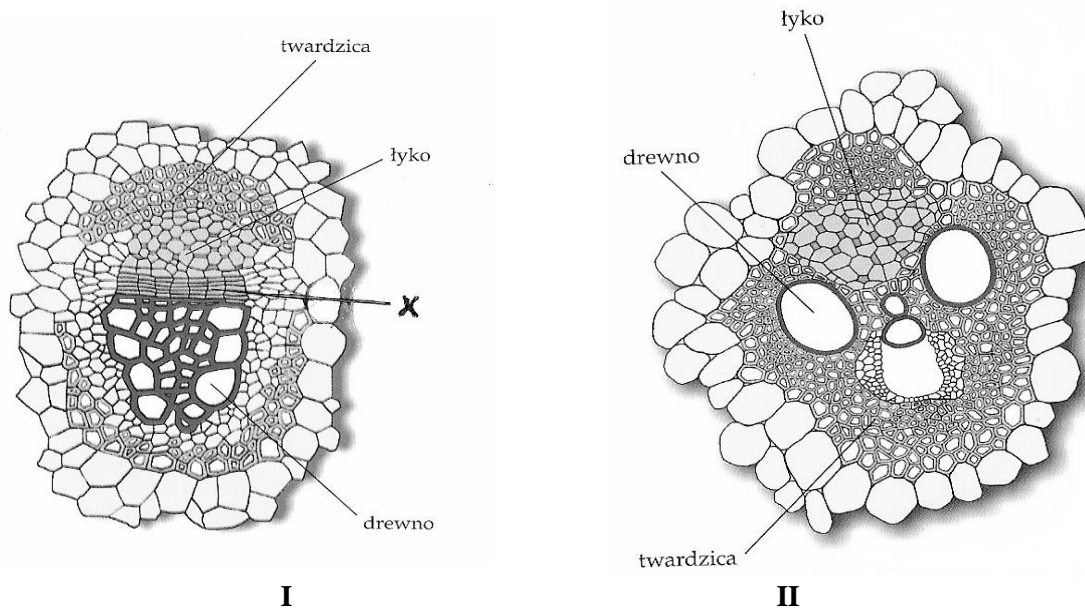
Zadanie 2.

W doświadczeniu, którego celem jest zbadanie wpływu roztworu soli kuchennej na wzrost siewek fasoli, próbą kontrolną będzie zestaw

- A. siewek fasoli, które podlewano czystą wodą.
- B. siewek fasoli, które poddano nasłonecznieniu.
- C. siewek fasoli, który podlewano roztworem soli kuchennej.
- D. siewek fasoli, które trzymano w ciemności.

Zadanie 3.

Zaznacz zdanie nieprawdziwe, odnoszące się do przedstawionych poniżej rysunków wiązek przewodzących łądy roślin okrytonasiennych.

- A. Na rysunku I znak X wskazuje komórki pierwotnej tkanki twórczej, jaką jest miazga.
- B. Rysunek I przedstawia wiązkę przewodzącą otwartą, rysunek II zamkniętą.
- C. Wiązkę typu I posiadają takie rośliny, jak: kapusta, koper, papryka, typu II: czosnek, kukurydza, ryż.
- D. Wiązka przewodząca przedstawiona na rysunku I jest charakterystyczna dla łądy roślin dwuliściennych, wiązka II jest charakterystyczna dla łądy roślin jednoliściennych.

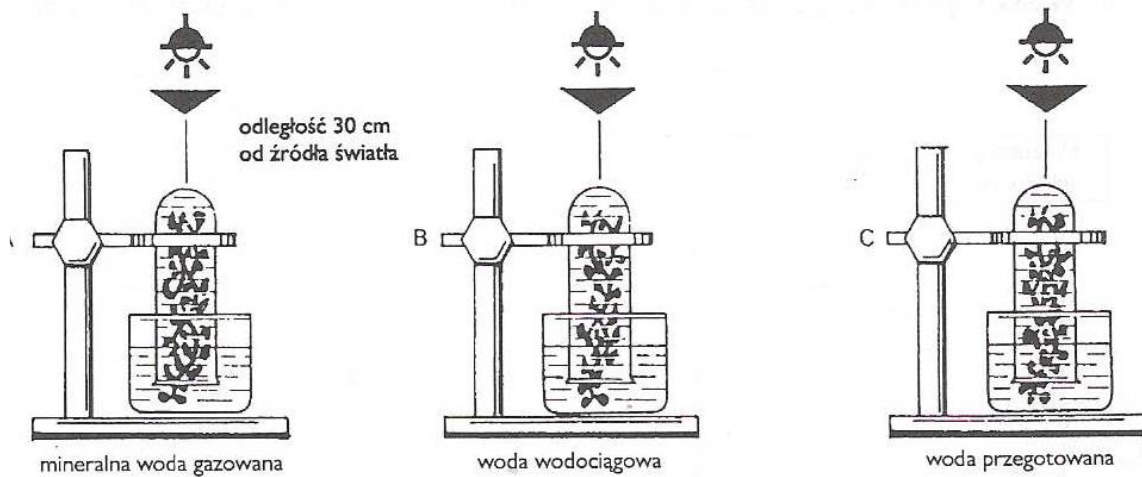
Zadanie 4.

Wspólną cechą komórek aparatów szparkowych, komórek miększu palisadowego i komórek kolenchymy jest

- A. znaczna odporność mechaniczna.
- B. udział w wymianie gazowej rośliny.
- C. gruba warstwa kutykuli.
- D. możliwość przeprowadzania fotosyntezy.

Zadanie 5.

Poniżej przedstawiono schemat doświadczenia, w którym wykorzystano jako materiał badawczy równej wielkości fragmenty moczarki kanadyjskiej. Doświadczenie wykonano przy zachowaniu jednakowych warunków oświetlenia i temperatury.

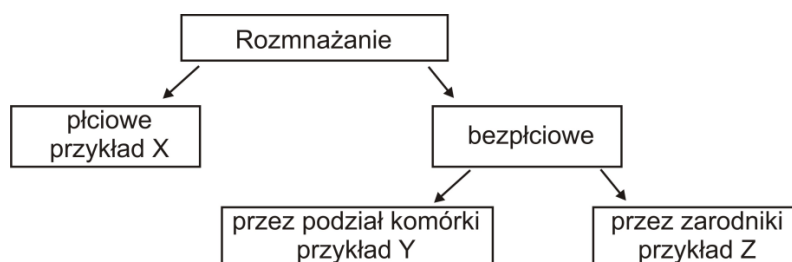

Zaznacz hipotezę prawidłowo sformułowaną do tego doświadczenia.

- A. Wpływ ilości dwutlenku węgla na intensywność procesu fotosyntezy.
- B. Jaki wpływ na intensywność fotosyntezy ma temperatura?
- C. Zwiększenie ilości dwutlenku węgla powoduje wzrost intensywności procesu fotosyntezy.
- D. Wpływ natężenia oświetlenia na intensywność procesu fotosyntezy.

Zadanie 6.

Zaznacz odpowiedź, w której prawidłowo przyporządkowano przykłady organizmów oznaczonych na schemacie literami X, Y, Z.

	X	Y	Z
A.	pijawka lekarska	pierwotek	bocznik ostrygowaty
B.	dżdźownica ziemna	drożdże	opieńka miodowa
C.	żaba trawna	morszczyń pęcherzykowy	mech płonnik
D.	tasiemiec uzbrojony	pantofelek	mniszek lekarski

Zadanie 7.

Buławinka czerwona należy do tego samego królestwa organizmów, do których zaliczamy

- A. euglenę zieloną.
- B. opieńkę miodową.
- C. krętka bladego.
- D. chabra bławatka.

Zadanie 8.

Wybierz zestaw, w którym wymieniono tylko organizmy żyjące kosztem innych żywych organizmów.

1.

2.

3.

4.

- A. 1, 2, 4
- B. 1, 2, 3
- C. 2, 3, 4
- D. 1, 3, 4

Zadanie 9.

W którym punkcie wymieniono cechy wspólne wszystkich kręgowców przedstawionych poniżej?

płetwal błękitny

żółw błotny

pingwin cesarski

żaba wodna

- A. skóra, płuca, dwuboczna symetria ciała
- B. szkielet wewnętrzny, rozwój prosty, skóra
- C. jajorodność, szkielet wewnętrzny, dwuboczna symetria ciała
- D. występowanie gruczołów w skórze, szkielet wewnętrzny, żyworodność

Zadanie 10.

Osobliwą cechą słoń są ciosy czyli przekształcone

- A. siekacze górnej szczęki.
- B. kły górnej szczęki.
- C. siekacze dolnej szczęki.
- D. kły dolnej szczęki.

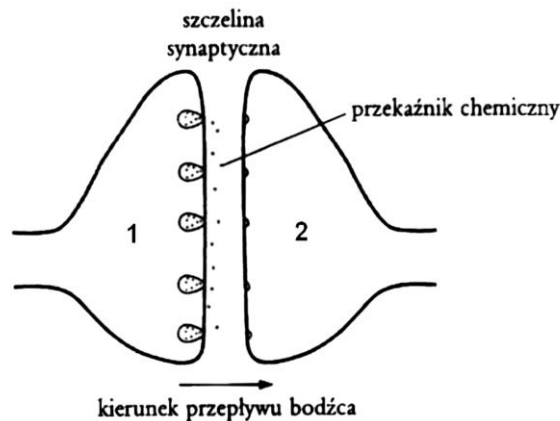
Zadanie 11.

Które zdanie nieprawidłowo opisuje związek budowy wymienionych organów człowieka z pełnioną przez nie funkcją?

- A. Budowa pęcherzykowata płuc umożliwia przeprowadzanie intensywnej wymiany gazowej.
- B. Tętnice posiadają grube ściany, ponieważ transportują krew z tlenem.
- C. Kości mózgowcowaszkii są połączone ściśle, co umożliwia ochronę mózgu.
- D. Żyły posiadają zastawki, które uniemożliwiają cofanie się krwi płynącej pod niskim ciśnieniem.

Zadanie 12.

Komórki nerwowe człowieka komunikują się ze sobą, wysyłając i odbierając informacje. Łączność odbywa się na małej powierzchni zwanej synapsą. Które elementy komórek nerwowych zostały oznaczone na poniższym rysunku cyframi 1 i 2?

- A. 1 – zakończenie dendrytu jednego neuronu, 2 – początek aksonu drugiego neuronu,
- B. 1 – zakończenie aksonu jednego neuronu, 2 – początek dendrytu drugiego neuronu,
- C. 1 – zakończenie dendrytu jednego neuronu, 2 – początek dendrytu drugiego neuronu,
- D. 1 – zakończenie dendrytu jednego neuronu, 2 – ciało neuronu drugiego neuronu.

Zadanie 13.

Jeżeli u człowieka występuje spadek ilości glukozy we krwi, wtedy trzustka wydziela do krwi

- A. glikogen.
- B. tyroksynę.
- C. glukagon.
- D. insulinę.

Zadanie 14.

Poniżej przedstawiono wyniki badań procentowej zawartości tłuszczu w masie ciała mężczyzn i kobiet w różnych grupach wiekowych.

Grupa wiekowa (lata)	Procent tłuszczu	
	Mężczyźni	Kobiety
15 – 19	13 -16	20 – 24
20 – 29	15 – 20	22 - 25
30 – 39	18 – 26	24 – 30
40 – 49	23 – 29	27 – 33
50 – 59	26 – 33	30 – 38
60 – 69	29 – 33	30 - 36

Na podstawie analizy powyższych danych wskaż zdanie, które nie jest hipotezą badawczą.

- A. Procentowa zawartość tłuszczu w masie ciała zależy od płci.
- B. Wpływ wieku i płci na zawartość tłuszczu w masie ciała.
- C. Procentowa zawartość tłuszczu w masie ciała zależy od płci i wieku.
- D. Wiek i płeć mają wpływ na procentową zawartość tłuszczu w masie ciała.

Zadanie 15.

Wskaż zestaw, w którym prawidłowo przyporządkowano produkty do dostarczanych przez nie w **największej** ilości składników odżywczych.

odpowiedzi	węglowodany	białko	witaminy	tłuszcze
A.	kotlet sojowy	stek wołowy	pomarańcza	masło
B.	ziemniaki	szynka wieprzowa	baton czekoladowy	jajko
C.	kiełki sojowe	wędlina drobiowa	marchew i jabłko	ser żółty
D.	ryż	ryba	kapusta pekińska	oliwa

Zadanie 16.

Ślina człowieka ma odczyn obojętny i zawiera amylazę – enzym, który trawi skrobię. Wykonano doświadczenie z użyciem amylazy. W tym celu przygotowano cztery próbówki z jednakową ilością skrobi. Zawartość próbek przedstawiono w tabeli. Wszystkie próbówki na 15 minut umieszczono w temperaturze 37°C.

Numer próbówki	Zawartość próbówki
1.	woda, skrobia
2.	woda, stężony roztwór HCl, amylaza, skrobia
3.	woda, stężony roztwór NaOH, amylaza, skrobia
4.	woda, amylaza, skrobia

W której próbówce rozkład skrobi ma przebieg podobny do trawienia skrobi w jamie ustnej człowieka?

- A. pierwszej
- B. drugiej
- C. trzeciej
- D. czwartej

Zadanie 17.

Chorobą człowieka, której nie możemy wyleczyć stosując antybiotyki, jest

- A. ospa.
- B. kiła.
- C. tężec.
- D. gruźlica.

Zadanie 18.

Odporność swoistą, bierną, sztuczną organizm uzyskuje

- A. po przebytej chorobie.
- B. po otrzymaniu szczepionki.
- C. z mlekiem matki.
- D. po podaniu surowicy odpornościowej.

Zadanie 19.

Aby zwiększyć szansę na przyjęcie przeszczepu, przed zabiegiem i po nim podaje się

- A. dawcy surowicę z przeciwciałami biorcy.
- B. biorcy leki osłabiające reakcje odpornościowe organizmu.
- C. biorcy osłabione antygeny dawcy.
- D. dawcy leki osłabiające reakcje odpornościowe organizmu.

Zadanie 20.

Zaznacz cechę typowo ludzką.

- A. dłoń z przeciwstawnym kciukiem
- B. zanik ogona
- C. położenie oczu z przodu twarzoczaszki
- D. łukowato wysklepiona stopa

Zadanie 21.

DNA człowieka i szympansa różnią się

- A. rodzajem zasad azotowych.
- B. budową nukleotydów.
- C. sekwencją nukleotydów.
- D. liczbą nici w cząsteczce DNA.

Zadanie 22.

Kariotyp człowieka można określić na podstawie preparatów mikroskopowych sporządzonych z pobudzonych do podziałów mitotycznych

- A. komórek jajowych.
- B. trombocytów.
- C. leukocytów.
- D. erytrocytów.

Zadanie 23.

Zdrowi rodzice mają syna chorego na mukowiscydozę. Gen wywołujący tę chorobę jest recesywny i niesprzężony z płcią. Który zestaw prawidłowo przedstawia genotypy rodziców i dziecka?

zestaw	genotyp rodziców	genotyp dziecka
A.	MM, Mm	Mm
B.	mm, Mm	mm
C.	Mm, Mm	mm
D.	Mm, Mm	Mm

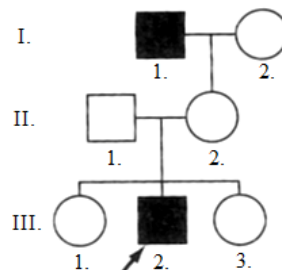
Zadanie 24.

Daltonizm jest chorobą genetyczną narządu wzroku, która polega na nierozróżnianiu kolorów. Przyczyną daltonizmu jest

- A. zmętnienie soczewki oka.
- B. nieprawidłowe działanie czopków.
- C. uszkodzenie nerwu wzrokowego.
- D. nieprawidłowe działanie pręcików.

Zadanie 25.

Rodowód przedstawia rodzinę obciążoną daltonizmem.

Mężczyzna oznaczony strzałką (III/2) odziedziczył gen tej choroby

- A. po ojcu.
- B. po obojgu rodzicach.
- C. po babce przez matkę.
- D. po dziadku przez matkę.

Zadanie 26.

Pan Kowalski trafił do szpitala z zaburzeniami widzenia. Po wykonaniu rezonansu magnetycznego okazało się, że przyczyną jego dolegliwości był nowotwór.

Zaznacz prawdopodobną lokalizację nowotworu.

- A. płat skroniowy
- B. płat ciemieniowy
- C. płat czołowy
- D. płat potyliczny

Zadanie 27.

Statyczna praca mięśni związana jest ze zmianą

- A. długości mięśni i przemieszczaniem się kości względem siebie.
- B. długości mięśni, ale bez przemieszczania się kości względem siebie.
- C. napięcia mięśni z przemieszczaniem się kości względem siebie.
- D. napięcia mięśni bez przemieszczania się kości względem siebie.